

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 217160 24 Gž
Novi Travnik, 2.9.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Alma Islamović, kao predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Denis Trifković, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Š. A., iz V., zastupanog po punomoćniku Irsanu Kukiću, advokatu iz Travnika, protiv tuženog „TRIGLAV OSIGURANJE“ D.D. radi naknade štete, v.sp. 10.651,11 KM, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 217160 23 P od 12.7.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 2.9.2025. godine, donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tuženog se djelomično uvažava, presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 217160 23 P od 12.7.2024. godine, u stavu prvom, preinačava na način da se obavezuje tuženi da tužitelju na ime naknade materijalne štete na vozilu BMW X5 isplati novčani iznos od 5.149,00 KM, umjesto iznosa od 9.268,20 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana nastanka štete 2.3.2023 godine pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana.

U preostalom dijelu žalba tuženog se odbija i prvostepena odluka potvrđuje.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, stavom prvim, obavezan je tuženi da tužitelju isplati iznos od 9.268,20 KM na ime naknade materijalne štete na vozilu BMW X5 sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana nastanka štete 2.3.2023 godine pa do konačne isplate, te da mu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 3.251,52 KM, sve u roku od 30 dana od dana prijema pismenog otpovjeka presude. Stavom drugim odbijen je tužitelj sa tužbenim zahtjevom preko dosuđenog iznosa kao neosnovanim.

Blagovremeno izjavljenom žalbom tuženi pobija presudu iz svih razloga propisanih odredbom člana 208. Zakona o parničnom postupku sa prijedlogom da žalbu usvoji i presudu preinači na način da odbije tužbeni zahtjev tužitelja preko iznosa od 5.149,00, odnosno da ovu žalbu usvoji, pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Tuženi u oba slučaja potražuje troškove takse na ovu žalbu u iznosu od 600,00 KM. U žalbi ističe da se prvostepeni sud se obrazloženju presude, a vezano za utvrđivanje stepena odgovornosti oba učesnika za nastanak saobraćajne nesreće, poziva na Nalaz i mišljenje vještaka saobraćajne struke Zubejde Destanović koja nigdje u nalazu nije navela da je jedan učesnik odgovoran za nastanak, a drugi za doprinos nastanku predmetne saobraćajne nesreće. Na strani 10. nalaza i mišljenja vještak jasno navodi da je vozač BMW

propustio svoje vozilo pomjeriti udesno, odnosno kretati se više desnom stranom, a u skladu sa saobraćajnom signalizacijom koja ga je na to obavezivala, te da je vozač vozila Golfa kratio put suprotno saobraćajnim pravilima, odnosno da je trebao radnju izvesti uz zamišljenu liniju. Dakle, sud ovdje cijeni kao „jaču” obavezu kretanje uz zamišljenu liniju u odnosu na saobraćajni znak pa tako izvodi pogrešan zaključak o odgovornosti učesnika predmetne saobraćajne nesreće. Dalje vještak u zaključku na strani 15. jasno navodi „propuste” koji su doveli do nastanka ove saobraćajne nesreće u množini, te onda taksativno navodi propuste oba vozača (po jedan za svakog vozača) . Nije se vještak izjasnio na način da je jedan propust u vezi za nastankom, a drugi u vezi sa doprinosom, već je jasno da su oba propusta u vezi sa nastankom predmetne saobraćajne nesreće. U tom smislu tuženi je stava da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje i pogrešno cijenio doprinos tužitelja nastanku saobraćajne nesreće. S tim u vezi pogrešno je u odnosu na tuženog primijenio odredbe člana 154., 178., ZOO-a. Tuženi smatra da se radi o klasičnoj podijeljenoj odgovornosti od po 50 % na strani svakog učesnika. Sud je pogrešno primijenio i odredbe o kamatama jer je evidentno da tuženi ne bi bio u docnji da mu je tužitelj u vansudskom postupku omogućio izvršavanje zakonske obaveze. Članom 13. Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju propisana je obaveza osiguravača da utvrdi pravni osnov i visinu štete. Član 13. Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju st. (1) „Odgovorno društvo za osiguranje dužno je utvrditi pravni osnov i visinu odštetnog zahtjeva u roku od 30 dana od dana kompletiranja zahtjeva, uz dostavljanje obrazložene ponude, isplatiti utvrđenu naknadu u daljem roku od 74 dana. Iz dokaza u spisu evidentno je da je tuženi imao namjeru isplatiti nesporni iznos štete u visini od 4.551,75 KM što je predstavljao visinu štete po obračunu tuženog uz doprinos tužitelja od 50 %. Posebno ističemo da je to jasno naglašeno u obrazloženoj ponudi. Ne postoji odredba niti u jednom zakonu koja bi onemogućila tužitelja u ostvarivanju svojih prava za koje smatra da je uskraćen (u ovom slučaju za naknadu štete) , dostavljanjem svog računa kako bi primio nesporni dio štete. Čak ni da je potpisao Nagodbu u kojoj bi se odrekao nekih prava, takve odredbe bi prema članu 15. Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju FBiH bile ništave. Navodi da račun nije dostavljen iz opreza jer se nigdje nije navelo da predstavlja nesporni iznos štete su neozbiljni i predstavljaju najgrublji način zloupotrebe kako bi se tuženom otežalo izvršenje obaveze što je u suprotnosti sa osnovnim načelima ZOO-a i to članom 13. i članom 18. ZOO-a. Dakle ukratko, tužitelj ne spori da je namjerno izostavio dostaviti transakcijski račun čime je onemogućio tuženom ispunjenje zakonske obaveze propisane Zakonom o obaveznom osiguranju saobraćaju FBiH čime bi izbjegao docnju i dosuđenje ZZK i na nesporni dio štete. Naravno da se ovdje radi o klasičnoj zloupotrebi prava, te je radi obezbjeđenja budućeg fer postupanja u sličnim postupcima potrebno da Drugostepeni sud pravilno ocijeni ove dokaze i navode tuženog, posebno zbog činjenice da se Prvostepeni sud nije osvrnuo na ove navode i dokaze tuženog, a bio je u obavezi prema članu 191. stav 4. ZPP a. Nadalje tuženi smatra da je prvenstveno pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem, pa potom sud pogrešnom ocjenom uspjeha u sporu u parnici, donio i pogrešno Rješenje o troškovima postupka.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Ispitujući prvostepenu presudu u dijelu u kome se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 221.

Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05 i 19/06. u daljem dijelu teksta: ZPP), ovaj Sud je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga :

Žalba je djelomično osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete na vozilu u iznosu od 10.298,00 KM, sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima postupka.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja prvostepenog suda, koje kao pravilno i potpuno prihvata i ovaj sud jer je zasnovano na ocjeni dokaza izvršenoj u skladu sa čl. 8. ZPP-a, odnosno svakog dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi, proizilazi da je među strankama nesporno da se dana 2.3.2023 godine u općini Vitez dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali vozilo GOLF koje je osigurano kod tuženog i vozilo BMW vlasništvo tužitelja. Na osnovu izvedenih dokaza, materijalnih i iskaza svjedoka, te nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke Zubejde Destanović provedenog na okolnosti nastanka i uzroka saobraćajne nezgode, kao i visine materijalne štete na istom, sud utvrđuje da je saobraćajnu nezgodu prouzrokovao osiguranik tuženog time što je poduzeo radnju uključivanja sa lokalnog puta na parking prostor BP EGAS, a da se prije toga nije uvjerio da istu može bezbjedno izvršiti za sebe i ostale učesnike u saobraćaju, izvršavajući tu radnju kraćim putem, sijekuci cestu dijagonalno, a ne na način koji je omogućavao bolji pregled, a koju je morao izvršavati uz zamišljenu središnju liniju koja spaja put i prostor na koji se vozač uključivao. Na temelju prednjeg utvrđenja, a primjenom odredbe čl. 154. i 178. Zakona o obligacionim odnosima utvrđuje da je osiguranik tuženog odgovoran za nastalu štetu.

Nadalje, iz stanja spisa prvostepenog suda proizilazi da je pobijanom presudom djelimično usvojen postavljeni tužbeni zahtjev za naknadu štete i to u visini od 90% od postavljenog tužbenog zahtjeva, jer je prvostepeni sud cijenio da je osiguranik tuženog za nastalu štetu na vozilu tužitelja odgovoran sa 90%, a tužitelj sa 10%, zbog čega je srazmjerno tom doprinosu nastanku štete i udovoljeno djelimično tužbenom zahtjevu u naprijed navedenom obimu. Doprinos tužitelja vidi u njegovim propustima da se prilikom uključivanja sa parking prostora na cestu morao koristiti više desnom stranom pristupnog puta, odnosno morao je poduzeti ovu radnju sa pozicije na koju ga je obavezivala horizontalna saobraćajna signalizacija, stop linija i znak stop.

Ovakvo utvrđenje prvostepeni sud zasniva na izvedenom dokazu vještačenjem po vještaku saobraćajne struke o okolnostima pod kojim se desila saobraćajna nezgoda u kojoj je oštećeno vozilo tužitelja, te na stavu vještaka saobraćajne struke o propustima učesnika saobraćajne nezgode, ali i ostalim izvedenim dokazima.

Međutim, po ocjeni ovog Suda, osnovano se u žalbenim navodima ističe da je prvostepeni sud pogrešno ocijenio doprinos osiguranika parničnih stranaka u ovom parničnom postupku i da je ostvaren žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Prema odredbi člana 211. ZPP-a pogrešna primjena materijalnog prava kao razlog pobijanja prvostepene presude postoji kada sud nije primijenio odredbu materijalnog

prava koju je trebalo primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio. U konkretnom slučaju je sporna pravilna primjena čl. 192. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“, broji: 29/78, 39/85 i 57/89; „Sl. list R BiH“, broji: 2/92, 13/92 i 13/94; „Sl. novine F BiH“, broj: 29/03 –u daljem tekstu ZOO).

Podijeljena odgovornost shodno članu 192. ZOO predstavlja vid umanjenja naknade štete koja je već utvrđena u vidu potpune naknade, ako se dokaže da je i oštećeni doprinio da ona nastane ili da bude veća nego što bi inače bila.

Dakle, oštećeni može nekim svojim postupkom ili propuštanjem da doprinese da šteta nastane, ili bude veća nego što bi inače bila. Zbog toga postoji podijeljena odgovornost, koja se u pogledu obima odgovornosti svakoga od učesnika štetnog događaja procjenjuje sa stanovišta doprinosa da šteta nastane ili da bude veća ili manja nego što bi inače bila. To znači da se ona ne dijeli prema doprinosu svakog od njih posebno.

Članom 25. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini („Službene novine BiH“ broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 i 8/17-u daljem dijelu teksta: ZOBS) je propisana obaveza svih učesnika u saobraćaju da su dužni postupati u skladu s propisima o pravilima saobraćaja, saobraćajnim znacima postavljenim na putu, znacima i naredbama koje daju ovlaštena lica, članom 36. stav 1., da vozač koji namjerava da obavi neku radnju vozilom na putu (pomijeranje vozila, mijenjanje saobraćajne trake, preticanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unazad i slično) smije da počne takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju ili imovinu, vodeći pri tome računa o položaju vozila i pravcu i brzini kretanja, a stavom drugim iste odredbe da je dužan da postupi prema odredbama stava 1. ovog člana i kada se uključuje u saobraćaj iz garaže, parkinga, dvorišta ili drugih sličnih površina, a ako mu je vidik zaklonjen ili mu je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je da na mjestu na kojem se uključuje postavi lice koje će mu pomoći bezbjedan izlazak vozila na put ili da na drugi način obezbjedi bezbjedno uključivanje na put, a članom 37. istog zakona propisana je obaveza vozača da prije poduzimanja radnji iz člana 36. ovog zakona, mora jasno i blagovremeno obavijesti o svojoj namjeri druge učesnike u saobraćaju, dajući znak pomoću pokazivača pravca ili odgovarajućim znakom rukom, ako na vozilu ne postoji pokazivač pravca i da pokazivač pravca mora biti uključen svo vrijeme dok obavlja radnju vozilom.

Članom 173. ZOO je propisano da se smatra da šteta nastala u vezi sa opasnom stvari ili od opasne djelatnosti, potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se imalac stvari ili osoba koja se bavi opasnom djelatnošću, ne dokaže da one nisu bile uzrok štete, članom 178., da u slučaju udesa izazvanog motornim vozilima u pokretu koji je prouzrokovan isključivom krivicom jednog imaooca, primjenjuju se pravila o odgovornosti po osnovu krivice, ako postoji obostrana krivica, svaki imalac odgovara za ukupnu štetu koju su oni pretrpjeli srazmjerno stepenu svoje krivice, a ako nema krivice ni jednog, imaooci odgovaraju na ravne dijelove, ako razlozi pravičnosti ne zahtijevaju što drugo, članom 189., da oštećeni ima pravo na naknadu obične štete i na naknadu izmakle koristi i da se visina štete određuje prema cijenama u vrijeme donošenja odluke, izuzev slučaja kada zakon naređuje što drugo, članom 192., propisana je podijeljena odgovornost, odnosno da štetnik koji je doprinio da šteta

nastane ili da bude veća nego što bi inače bila, ima pravo samo na smanjenu naknadu, a ako nije moguće utvrditi koji dio štete potiče od radnje oštećenog, sud će dosuditi naknadu vodeći računa o okolnostima slučaja, a članom 941. stav 1. istog zakona da u slučaju osiguranja od odgovornosti, oštećeno lice može zahtijevati naknadu štete neposredno od osiguravača kod koga je osigurano vozilo čiji vozač je odgovoran za štetu, ali najviše do iznosa osiguravačeve obaveze. Na citirane odredbe Zakona o obligacionim odnosima, ukazuje tužitelj.

Imajući u vidu činjenicu da se štetni događaj desio zbog propusta vozača osiguranika tuženog koji je poduzeo radnju uključivanja sa lokalnog puta na parking prostor BP EGAS, a da se prije toga nije uvjerio da istu može bezbjedno izvršiti za sebe i ostale učesnike u saobraćaju izvršavajući tu radnju kraćim putem i to na način da je sjekao cestu dijagonalno, a ne na način koji je omogućavao bolji pregled u uslovima gdje je tu radnju morao izvršavati uz zamišljenu središnju liniju koja spaja put i prostor na koji se uključivao, prema nalazu vještaka saobraćajne struke, pravilno prvostepeni sud zaključuje da je osiguranik tuženog odgovoran za nastalu štetu u smislu čl. 154. i 178. ZOO, upravo zbog propusta da postupi na način propisan čl. 25. i 36. stav 1. ZOBS zasnivajući svoju odluku, između ostalog, na nalazu i mišljenju vještaka, koji je u smislu čl. 8. ZPP doveo u vezu sa ostalim dokazima.

Prvostepeni sud, suprotno žalbenim navodima, svoju odluku nije zasnovao isključivo na nalazu i mišljenju vještaka, koji nije obavezujući za sud, već na ocjeni svih izvedenih dokaza pojedinačno i u vezi sa drugim, prihvatajući pri tome i nalaz i mišljenje vještaka, koji kroz sudski postupak nije doveden u pitanje u smislu njegove stručnosti i pravilnosti, niti je u suprotnosti sa ostalim izvedenim dokazima, te na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja cijenio odgovornost osiguranika tuženog i doprinos tužitelja. Činjenica da je vještak u svom nalazu utvrdio propuste oba vozača i da se nije izričito izjasnio da je jedan propust u vezi za nastankom, a drugi u vezi sa doprinosom, ne čine žalbu osnovanom, niti ima uporišta za zaključak da je činjenično stanje nepravilno i nepotpuno utvrđeno slijedom čega sud nije mogao zasnivati svoju odluku u pogledu odgovornosti za nastali štetnih događaj na nalazu i mišljenju. Suprotno žalbenim navodima, vještak je u svom nalazu naveo da su propusti osiguranika tuženog doveli do nastanka štetnog događaja, opisujući te propuste, uz istovremeno navođenje propusta tužitelja, koji su, prema tekstu nalaza i mišljenje smanjili mogućnosti izbjegavanja nesreće slijedom čega se upravo ti propusti tužitelja imaju smatrati njegovom doprinosom.

Odgovornost za štetu od opasne stvari, pa i od automobila, zasniva se na načelu uzročnosti (kauzaliteta), a pitanje ocjene pravnog kauzaliteta, odnosno adekvatnosti i relevantnosti uzročne veze koja je dovela do nastanka štete nije stvar ocjene sudskih vještaka već kao pravno pitanje ta ocjena predstavlja zadatak suda. Stoga, ovakav sadržaj nalaza i mišljenja vještaka, kojim su utvrđeni propusti učesnika saobraćajne nezgode, ne predstavlja nepotpun nalaz i mišljenje, niti smetnju da sud svoju ocjenu zasniva, između ostalih, i na tom dokazu.

Obzirom da je i tužitelj napravio propuste prilikom uključivanja sa parking prostora na cestu na način da se morao koristiti više desnom stranom pristupnog puta, odnosno morao je poduzeti ovu radnju sa pozicije na koju ga je obavezivala horizontalna saobraćajna signalizacija, stop linija i znak stop na kojoj poziciji nije bio, niti je u

skladu sa istom zaustavio vozilo, koje je bilo u pokretu, prednjim propustima je očigledno doprinio da posljedice sudara, koga je uzrokovao osiguranik tuženog, budu znatno veće nego što bi inače bile.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, ovaj sud cijeni da tuženi s pravom ističe da je prvostepeni sud kod utvrđivanja doprinosa nastanku štete pogrešno primijenio odredbu člana 192. Zakona o obligacionim odnosima. Po ocjeni ovoga suda pravilnom primjenom navedene zakonske odredbe doprinos tužitelja nastanku štete je 50 %, u kom omjeru je tuženi dužan štetu da naknadi zbog čega je ovaj sud u ovom dijelu preinačio prvostepenu presudu kao u izreci ove presude primjenom odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. ZPP.

Žalbom tuženog se neosnovano prigovara pravilnosti odluke kojom je početak toka zakonske zatezne kamate na iznos dosuđene štete na vozilu. Članom 13. stav 1. tog Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju je FBiH ("Sl. novine FBiH " broj: 57/20 I 103/2021) je propisano da je odgovorno društvo za osiguranje dužno utvrditi pravni osnov i visinu odštetnog zahtjeva u roku od 30 dana od dana kompletiranja zahtjeva, uz dostavljanje obrazložene ponude, isplatiti utvrđenu naknadu u daljem roku od 14 dana. Naime, navedenim zakonskim odredbama propisano je postupanje odgovornog društva za osiguranje po podnesenom odštetnom zahtjevu i njegovim obvezama prilikom obrade zahtjeva i rokovima realizacije tog zahtjeva. Dakle, radi se o vansudskom postupku i vrijeme (datum) djelomične isplate naknade štete oštećenom u tom postupku, ne može se tretirati kao dan dospijeća cjelokupne štete na naplatu, niti se od tog datuma može odrediti početak tijeka zakonske zatezne kamate na preostali iznos naknade štete koji bude utvrđen i dosuđen u parničnom postupku pred nadležnim sudom. Naime, šteta na vozilu je posljedica štetnog događaja (prometne nezgode) i zakonska zatezna kamata kako na cjelokupnu štetu tako i na neisplaćeni iznos štete, u parničnom postupku se može dosuditi od dana nastanka štetnog događaja ili od dana podnošenja tužbe prvostupenom sudu, ovisno od postavljenog zahtjeva tužitelja u podnesenoj tužbi, bez obzira da li je tužbeni zahtjev usmjeren prema osiguravajućem društvu ili njegovom osiguraniku. O ovome ima nepodijeljen stav sudske prakse u Bosni i Hercegovini (npr. presuda Vrhovnog suda FBiH broj Rev-577/87, Gvl-311/87 i dr.). Kako je tužitelj zakonske zatezne kamate u zahtjevu iz podnesene tužbe tražio od dana nastanka štetnog događaja - prometne nezgode, kod kojeg je ostao do završetka raspravljanja prvostepeni sud je primjenom čl. 226. ZPP u ovom dijelu žalbu odbio kao neosnovanu.

Prvostepeni sud je pobijanu odluku, činjenično i pravno jasno i potpuno obrazložio prema standardima i zahtjevima utvrđenim članom 6. Evropske konvencije i članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku FBiH, po kojima, da bi odluka bila podobna za ispitivanje po uloženom pravnom lijeku, obrazloženje iste mora sadržavati razloge o odlučnim činjenicama u svakom konkretnom predmetu (ovakav stav je zauzeo Vrhovni sud u presudi broj: 46 0 P 006187 12 Rev od 31.10.2013. godine, Ustavni sud BiH u više odluka kao i u odluci Ap-352/04 od 23.3.2005. godine).

Sud je u skladu sa čl. 231. ZPP-a cijenio i obrazložio samo one žalbene navode koji su od odlučnog značaja.

O naknadi troškova parničnog postupka odlučeno je primjenom odredbi iz čl. 386. stav 2. čl. 397. st. 2., i čl. 387. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine F BiH br. 53/03 73/05 i 19/06). Obzirom da su parnične stranke u konačnom uspjehu u procentu od 50% sud je primjenom čl. 386. stav 2. i 397. stav 2. ZPP odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, uključujući i žalbenog.

Zbog svega naprijed navedenog žalba je uvažena i prvostepena presuda po žalbi preinačena u stavu prvom u skladu sa članom 229. stav 4. ZPP, a u preostalom dijelu temeljem čl. 226. odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Predsjednica vijeća

Alma Islamović